

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 103-433

Chișinău

„13” 04 2016”

Biroul Permanent al Parlamentului Republicii Moldova

În temeiul articolelor 73 și 74, alin.(3) din Constituția Republicii Moldova rog să examinați, în mod prioritar, **proiectul de lege cu privire la întreprinderile mici și mijlocii**, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 435 din 12 aprilie 2016.

Responsabil de prezentarea în Parlament a proiectului de lege vizat este Ministerul Economiei.

Anexă:

1. Hotărârea Guvernului nr. 435 din 12 aprilie 2016 – 2 ex.;
2. Proiectul de lege nominalizat
3. Nota informativă
4. Expertiza Centrului Național Anticorupție
5. Avizul Ministerului Justiției.

Prim-ministru

Pavel FILIP

Ex. A.Isac
tel.250-604

13 04 162 16

Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373 22 250 101

Fax:
+ 373 22 242696

Parlamentul Republicii Moldova

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr. 435
din 12 aprilie 2016
Chișinău

Despre aprobarea proiectului de lege cu privire la întreprinderile mici și mijlocii

---

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege cu privire la întreprinderile mici și mijlocii.

Prim-ministru

Contrasemnează:

Viceprim-ministru,
ministrul economiei

Ministrul finanțelor

Ministrul justiției

PAVEL FILIP

Octavian CALMÎC

Octavian Armașu

Vladimir Cebotari

ПРАВИТЕЛЬСТВО РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 435

от 12 апреля 2016
Кишинэу

О проекте закона о малых и средних предприятиях

Правительство ПОСТАНОВЛЯЕТ:

Одобрить и представить Парламенту для рассмотрения проект закона о малых и средних предприятиях.

Премьер-министр

Контрасигнуют:

Зам. Премьер-министра,
министр экономики

Министр финансов

Министр юстиции

ПАВЕЛ ФИЛИП

Октавиан КАЛМЫК

Октавиан Армашу

Владимир Чеботарь

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA**LEGE****cu privire la întreprinderile mici și mijlocii**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

**Capitolul I
DISPOZIȚII GENERALE****Articolul 1. Obiectul, scopul și obiectivele legii**

(1) Prezenta lege stabilește cadrul legal de activitate al întreprinderilor micro, mici și mijlocii și măsurile de suport din partea statului pentru crearea și dezvoltarea acestora.

(2) Scopul prezentei legi este promovarea dezvoltării durabile a întreprinderilor micro, mici și mijlocii prin intermediul îmbunătățirii mediului juridic și economic în care acestea sînt create și funcționează.

(3) Prezenta lege are ca obiective asigurarea și creșterea competitivității și performanțelor întreprinderilor micro, mici și mijlocii, precum și facilitarea ajustării la timp la schimbările economice și tehnologice.

Articolul 2. Sfera de reglementare

(1) Sub incidența prezentei legi cad toate întreprinderile micro, mici și mijlocii, indiferent de tipul de proprietate și forma organizatorico-juridică, care, în totalitatea lor, constituie sectorul întreprinderilor mici și mijlocii (*termen derivat – întreprinderi mici și mijlocii sau acronim – IMM*) și care corespund criteriilor stipulate în art.4 al prezentei legi, cu excepția persoanelor fizice care activează în baza patentei de întreprinzător și a persoanelor juridice de drept public.

(2) Termenul derivat „întreprinderi mici și mijlocii” și acronimul „IMM” vor fi utilizate în toate reglementările, statisticile și alte documente oficiale emise de către autorități și instituții publice.

Articolul 3. Noțiuni de bază

În sensul prezentei legi se definesc următoarele noțiuni de bază:

autoritate competentă – autoritate a administrației publice centrale, la nivel central, și autoritate a administrației publice locale de nivelul întâi și al doilea, la nivel local;

activitate inovațională – activitate efectuată în scopul îmbunătățirii sau creării de noi produse, tehnologii, procese sau servicii, care corespund necesităților practice și cerințelor pieței;

business angels – persoane fizice și juridice care investesc propriul capital în dezvoltarea unei afaceri, avînd ca scop achiziționarea sau subscrierea de acțiuni sau părți ale capitalului social al întreprinderii asistate;

cluster – asociere de întreprinderi interconectate, amplasate în apropiere geografică, de regulă aparținînd unui sector sau unor sectoare conexe, precum și de instituții de cercetare științifică, universități și alte organizații, a căror activitate este concentrată pe inovare, iar cooperarea lor permite sporirea avantajelor competitive ale întreprinderilor;

educație antreprenorială – dezvoltarea spiritului antreprenorial prin educația formală și nonformală pe tot parcursul vieții, axată pe formarea de cunoștințe, abilități și competențe de inovare și creativitate, de asumare a riscurilor, precum și abilități specifice de afaceri în ceea ce privește planificarea și gestionarea proiectelor pentru realizarea unor obiective, cunoștințe privind modul de a începe și a conduce cu succes o întreprindere și alte atribute și aptitudini general aplicabile, care reprezintă temelia antreprenoriatului;

finanțare de tip mezanin – împrumut subordonat pe termen lung (5-8 ani), rambursabil în totalitate la scadență, care oferă finanțatorului posibilitatea de a deveni acționar al companiei împrumutate la un moment dat, cînd se schimbă acționarul majoritar al întreprinderii sau aceasta este listată la bursă;

fond cu capital de risc – fond constituit de regulă, din contribuțiile investitorilor mari, care reprezintă o importantă sursă de finanțare pentru întreprinderile mici și mijlocii cu perspective mari de creștere, dar fără capital financiar. Investitorii individuali pot cumpăra instrumente financiare din emisiunile companiilor, care furnizează capital de risc sau pot investi în fondurile de investiții specializate în acest domeniu;

garanție financiară pentru credite – angajament în formă scrisă față de o instituție financiară (denumită beneficiar de garanție), asumat de către o altă instituție care gestionează fonduri de garantare a creditelor, pentru asigurarea cu gaj suficient în proporție și termen determinat a creditelor/împrumuturilor acordate persoanelor fizice cu activitate economică sau persoanelor juridice;

instrumente de susținere – măsuri (acțiuni), proiecte și programe speciale de informare, instruire, consultanță și suport financiar destinate înființării întreprinderilor mici și mijlocii și dezvoltării competitivității acestora;

infrastructură de suport – ansamblu de organizații și instituții specializate în difuzarea, transferul și valorificarea în economie a rezultatelor de cercetare-dezvoltare, ansamblu de servicii și proiecte oferite de acestea, precum și totalitatea parcurilor științifico-tehnologice și/sau industriale, centrelor de transfer tehnologic, incubatoarelor de afaceri și de inovare, grupurilor/clusterelor, școlilor de business, centrelor de informare și consultanță, zonelor economice libere;

incubator de afaceri – loc în care sînt concentrate într-un spațiu limitat întreprinderi recent create și al cărui obiectiv este de a spori șansa de creștere și durata de supraviețuire a acestor întreprinderi, furnizîndu-le spații modulare și unde se oferă în condiții facilitare sprijin managerial și servicii de asistență;

întreprindere recent creată – întreprindere înregistrată conform legislației în vigoare, care nu depășește termenul de 1 an de la înființare;

spirit antreprenorial – competență a unei persoane de a recunoaște și a valorifica oportunitățile de afaceri evidente sau potențiale, de a-și asuma responsabilitatea și riscul ce derivă din activitatea independentă. Aceasta este o competență pentru învățarea pe tot parcursul vieții;

tehnologie nouă – proces tehnologic care dispune, pe un anumit segment, de parametri calitativi superiori și constituie un salt al modului de producție comparativ cu stadiul anterior.

Capitolul II

CARACTERISTICILE ÎNTRINDERILOR MICI ȘI MIJLOCII

Articolul 4. Definierea întreprinderilor mici și mijlocii

(1) Se definesc ca fiind întreprinderi mici și mijlocii acele întreprinderi care îndeplinesc cumulativ următoarele condiții:

a) au un număr mediu anual de salariați (numărul mediu scriptic al personalului în perioada de gestiune) de pînă la 250;

b) realizează o cifră anuală de afaceri (venituri din vânzări) de pînă la 50 milioane lei sau dețin active totale de pînă la 50 milioane lei, conform ultimei situații financiare aprobate.

Articolul 5. Clasificarea întreprinderilor mici și mijlocii

(1) Întreprinderile mici și mijlocii se clasifică, în funcție de numărul mediu anual de salariați, cifra anuală de afaceri sau totalul activelor pe care le dețin, în următoarele categorii:

a) întreprindere micro – întreprinderea care are cel mult 9 salariați, realizează o cifră anuală de afaceri de pînă la 3 milioane lei sau deține active totale de pînă la 3 milioane lei;

b) întreprindere mică – întreprinderea care are de la 10 pînă la 49 de salariați, realizează o cifră anuală de afaceri de pînă la 25 milioane lei sau deține active totale de pînă la 25 milioane lei;

c) întreprindere mijlocie – întreprinderea care are de la 50 pînă la cel mult 249 salariați, realizează o cifră anuală de afaceri de pînă la 50 milioane lei sau deține active totale de pînă la 50 milioane lei.

(2) Criteriul definitiv constant, folosit pentru clasificarea întreprinderilor mici și mijlocii în scopuri statistice, este numărul mediu anual de salariați.

Articolul 6. Particularitățile întreprinderilor mici și mijlocii

(1) Categoria de întreprindere micro, mică sau mijlocie apare la întrunirea condițiilor stipulate în art.5 sau în baza declarației pe propria răspundere (*în continuare – declarație*) pentru întreprinderile înființate de mai puțin de un an.

(2) Autoritatea responsabilă de colectarea situațiilor financiare este Serviciul situațiilor financiare de pe lângă Biroul Național de Statistică, care deține baza de date a întreprinderilor mici și care, mijlocii și la solicitarea

organizației/autorității care administrează instrumente de susținere, confirmă corespunderea acestora caracteristicilor întreprinderilor mici și mijlocii, stipulate în art.5 al prezentei legi, conform ultimelor situații financiare prezentate.

(3) Declarația pe proprie răspundere se depune în formă scrisă de către conducătorul întreprinderii sau reprezentatul împuternicit al acestuia, se prezintă la cererea organizațiilor sau autorităților/instituțiilor publice care administrează instrumente de susținere și conține:

- a) datele de identificare ale agentului economic (denumirea, sediul, numărul de identificare de stat (IDNO));
- b) numele și funcția semnatarului;
- c) forma de organizare juridică a agentului economic;
- d) numărul de salariați la momentul depunerii declarației;
- e) cifra de afaceri la momentul depunerii declarației;
- f) activele totale, la sfîșitul anului de gestiune;
- g) lista membrilor fondatori ale căror cote în capitalul social al întreprinderii depășește 25%.

(4) Lista elementelor declarației de la alin.(3) este exhaustivă și nu poate fi interpretată extensiv.

(5) Întreprinderile mici și mijlocii organizează și țin contabilitatea, întocmind situații financiare conform Legii contabilității.

(6) Controlul de stat efectuat la întreprinderile mici și mijlocii pe parcursul a trei ani de la înregistrarea de stat a acestora are scop consultativ, cu excepția cazurilor de constatare a infracțiunilor. Se aplică sancțiuni prevăzute de lege pentru încălcările constatate, doar în cazul în care aceste încălcări nu au fost înlăturate în termenul prevăzut de alin. (7).

(7) Persoana supusă controlului, este obligată să înlătore încălcările indicate în prescripție în termen de cel mult trei luni de la data înmînării acesteia contra semnătură, sau de la data expedierii ei prin scrisoare recomandată. În cazul în care persoana supusă controlului nu înlătură încălcările constatate în termenul stabilit, organul de control este obligat să emită repetat prescripția, cu stabilirea unui nou termen de pînă la trei luni de la expirarea termenului fixat în prima prescripție.

În cazul în care persoana supusă controlului nu înlătură încălcările respective în termenul stabilit după emiterea repetată a prescripției, organul de control care a emis prescripția, aplică față de persoana în cauză sancțiunile prevăzute de legislație.

Articolul 7. Consiliul consultativ pentru întreprinderile mici și mijlocii

(1) Guvernul constituie Consiliul consultativ pentru întreprinderile mici și mijlocii (în continuare – Consiliu), fără personalitate juridică, care are ca sarcină analiza competitivității dezvoltării sectorului întreprinderilor mici și mijlocii, dezvoltarea competențelor și spiritului antreprenorial și înaintarea recomandărilor pentru îmbunătățirea mediului de dezvoltare a întreprinderilor mici și mijlocii.

(2) Consiliul este constituit din reprezentanți ai sectorului public, privat și asociativ și are următoarele atribuții:

a) identifică problemele-cheie, preocupările și necesitățile întreprinderilor mici și mijlocii din Republica Moldova;

b) prezintă Ministerului Economiei opinia comunității de afaceri privind problemele și interesele IMM-urilor;

c) dezbate și înaintează propuneri de îmbunătățire a cadrului legislativ și normativ, cu impact asupra înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii;

d) înaintează recomandări privind elaborarea, modificarea și implementarea programelor și politicilor de susținere a dezvoltării sectorului întreprinderilor mici și mijlocii, în concordanță cu cerințele pieței unice și necesitățile creșterii calității produselor, conform standardelor europene;

e) acordă asistență în promovarea politicilor de susținere a dezvoltării sectorului întreprinderilor mici și mijlocii;

f) sensibilizează publicul și părțile interesate privind problemele întreprinderilor mici și mijlocii;

g) întreprinde măsuri de mediatizare și conlucrare cu societatea civilă, sectorul privat, mass-media în problemele de dezvoltare a întreprinderilor mici și mijlocii;

h) monitorizează valorificarea de către instituțiile competente a recomandărilor elaborate de Consiliu.

(3) Regulamentul privind organizarea și funcționarea Consiliului este elaborat și aprobat de Guvern.

(4) Ministrul economiei este, din oficiu, președinte al Consiliului. Ținerea lucrărilor de secretariat este asigurată de subdiviziunea responsabilă de elaborarea politicilor pentru întreprinderile mici și mijlocii din cadrul Ministerului.

(5) Consiliul prezintă anual Guvernului un raport referitor la implementarea politicilor de dezvoltare și creștere a sectorului întreprinderilor mici și mijlocii și propuneri de îmbunătățire a cadrului legislativ și administrativ cu impact asupra acestora.

Capitolul III

POLITICI DE SUSȚINERE A DEZVOLTĂRII ÎNTEPRINDERILOR MICI ȘI MIJLOCII

Articolul 8. Susținerea din partea statului a întreprinderilor mici și mijlocii

(1) Ministerul Economiei elaborează și autoritățile publice locale implementează politici transparente și previzibile de susținere a dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii.

(2) Direcțiile de suport din partea statului sînt stabilite în strategiile și programele de stat privind susținerea dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii.

(3) Întreprinderile și organizațiile, indiferent de tipul de proprietate și forma de organizare juridică, sînt în drept să elaboreze în mod independent și să

implementeze strategii și programe de susținere a dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii.

(4) Argumentarea politicilor de stat privind susținerea dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii se bazează pe rezultatele cercetărilor instituțiilor implicate în analiza sectorului.

(5) Implementarea politicii de stat privind susținerea dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii se efectuează de către instituția publică „Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii”, alte autorități și instituții publice și private în domeniu.

(6) Misiunea, funcțiile de bază, atribuțiile și drepturile Organizației pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii se stabilesc de Guvern.

Articolul 9. Susținerea din partea administrației publice locale a întreprinderilor mici și mijlocii

(1) Autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi și al doilea aprobă și implementează strategii și programe locale și regionale de susținere a dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii.

(2) Pentru finanțarea implementării strategiilor și programelor locale și regionale de susținere a dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii, precum și altor acțiuni de susținere a acestora, autoritățile administrației publice locale pot să aloce mijloace financiare proprii.

(3) Ministerul Economiei acordă asistență și suport informațional, logistic și consultativ autorităților administrației publice locale în procesul elaborării strategiilor și programelor locale și regionale de susținere a dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii.

Articolul 10. Sursele de finanțare a dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii

(1) Finanțarea procesului de realizare a strategiilor și programelor de stat se efectuează din surse bugetare, planificate anual în acest scop, precum și din alte surse legale, inclusiv din sursele partenerilor de dezvoltare.

(2) Plafoanele cheltuielilor administrative de lansare și desfășurare a programelor de dezvoltare a sectorului întreprinderilor mici și mijlocii și cele complementare lor, de monitorizare, evaluare și control vor fi stabilite la aprobarea bugetului fiecărui program, dar nu mai mult de 10% din valoarea sumelor alocate pentru programul propriu-zis.

Articolul 11. Facilități și înlesniri pentru întreprinderile mici și mijlocii

(1) Facilitățile și înlesnirile de ordin fiscal, precum și alte instrumente de susținere a întreprinderilor mici și mijlocii, sînt stabilite și se aplică conform legislației în vigoare.

(2) De instrumentele de susținere a întreprinderilor mici și mijlocii nu beneficiază:

a) întreprinderile care dețin o poziție dominantă pe piață, fapt constatat de autoritatea competentă;

- b) întreprinderile în al căror capital social cota membrului fondator ce nu este întreprindere micro, mică și mijlocie depășește 25%, cu excepția organizațiilor necomerciale;
- c) întreprinderile importatoare de mărfuri supuse accizului;
- d) companiile fiduciare și companiile de asigurare;
- e) organismele de plasament colectiv în valori mobiliare;
- f) instituțiile financiare;
- g) organizațiile de microfinanțare, asociațiile de economii și împrumut;
- h) întreprinderile de schimb valutar și lombardurile;
- i) întreprinderile din domeniul jocurilor de noroc;
- j) fondurile nestatale de pensii;
- k) întreprinderile la care controlul de stat a evidențiat repetat aceleași încălcări ale legislației.

Articolul 12. Fondul de garantare a creditelor întreprinderilor mici și mijlocii

(1) Fondul de garantare a creditelor pentru întreprinderile mici și mijlocii se creează în cadrul Organizației pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii și are drept obiectiv de bază îmbunătățirea accesului la mijloace financiare pentru întreprinderile care nu dispun de suficient gaj.

(2) Prin intermediul Fondului de garantare a creditelor se oferă garanții în condiții privilegiate beneficiarilor instrumentelor de susținere a dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii.

(3) Fondul de garantare a creditelor pentru întreprinderile mici și mijlocii este suplinit în baza programelor finanțate din bugetul de stat și din alte surse legale.

Articolul 13. Facilitarea accesului la finanțare

În vederea susținerii întreprinderilor mici și mijlocii în procesul de acumulare a finanțării necesare și fortificării capitalului propriu, autoritățile competente:

a) elaborează și implementează instrumente de susținere financiară destinate înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii;

b) sporesc nivelul de informare a întreprinderilor mici și mijlocii despre oportunitățile de finanțare existente, prin intermediul măsurilor de informare, educație și îndrumare;

c) inițiază dialogul cu entitățile de împrumut din sectorul privat în vederea încurajării reducerii dimensiunilor practicilor de împrumut corporativ, prin elaborarea unor produse de împrumut care satisfac necesitățile întreprinderilor mici și mijlocii;

d) cooperează cu entitățile de împrumut din sectorul privat pentru a identifica și a elimina orice impediment, care ar putea restrânge nejustificat acordarea împrumuturilor către întreprinderile mici și mijlocii, punând accentul, în special, pe împrumuturile cu garanție pe baza activelor întreprinderii;

e) dezvoltă mecanisme de facilitare a parteneriatelor dintre creditorii locali și internaționali din sectorul privat, în scopul acordării de împrumuturi întreprinderilor mici și mijlocii;

f) elaborează și implementează mecanisme de partajare a riscului cu creditorii din sectorul privat (în special prin intermediul acordării finanțărilor de tip mezanin și a garanțiilor de creditare), în cazul în care piața nu este în stare să satisfacă pe deplin cerințele/necesitățile întreprinderilor mici și mijlocii;

g) elaborează și implementează mecanisme de depășire a obstacolelor regulatorii și fiscale, care ar putea împiedica fondurile cu capital de risc să investească în întreprinderile mici și mijlocii;

h) sprijină înființarea unei rețele naționale de business angels în vederea facilitării accesului la finanțarea necesară întreprinderilor mici și mijlocii;

i) asigură și facilitează promovarea investițiilor străine la nivelul întreprinderilor mici și mijlocii.

Articolul 14. Educația antreprenorială

(1) Educația antreprenorială este orientată spre dezvoltarea spiritului antreprenorial, care este o competență fundamentală pentru învățarea pe tot parcursul vieții și este obligatorie pentru includerea în programele de învățământ și formare profesională inițială la toate nivelurile.

(2) Autoritățile abilitate cu competențe în domeniul educației inițiază și desfășoară acțiuni de promovare a atitudinilor și comportamentelor proprii spiritului antreprenorial prin:

a) introducerea educației antreprenoriale la toate nivelurile sistemului educațional, începând cu învățământul primar;

b) formarea inițială și continuă a profesorilor pentru educația antreprenorială;

c) includerea antreprenoriatului în orientarea profesională;

d) oferirea de consiliere pentru instituțiile de învățământ și profesori în vederea elaborării programelor pentru formarea profesională inițială și diseminarea experiențelor și practicilor de succes;

e) integrarea educației antreprenoriale la toate nivelurile și în toate domeniile de formare profesională, inclusiv în cele din sferele noneconomice;

f) punerea în legătură directă, formarea practică în domenii de studiu specifice și obiectivul antreprenoriatului;

g) asigurarea consilierii de către experți (din cadrul întreprinderilor, asociațiilor patronale și ONG-urilor) care pot oferi formare și sprijin continuu;

h) realizarea studiilor naționale de impact al educației antreprenoriale și identificarea necesității pentru dezvoltarea de noi competențe.

(3) Instituirea parteneriatelor între autoritățile administrației publice centrale abilitate cu competențe în domeniul educației, mediul de afaceri, asociațiile patronale, organizațiile obștești și instituțiile de formare profesională formală și nonformală pentru:

a) elaborarea documentelor de politici;

- b) evaluarea eficienței studiilor, cartografierea competențelor solicitate de piața muncii și corelarea ofertei de formare profesională cu cererea;
- c) asigurarea calității formării profesionale;
- d) crearea oportunităților pentru educația antreprenorială.

Articolul 15. Formarea profesională continuă

(1) Formarea profesională continuă este orientată spre actualizarea cunoștințelor sau obținerea de noi cunoștințe necesare întreprinderilor mici și mijlocii pentru asimilarea inovațiilor, implementarea de noi tehnologii și standarde, producerea și promovarea producției orientate spre export, creșterea productivității și eficienței.

(2) Formarea profesională continuă destinată întreprinderilor mici și mijlocii este susținută prin finanțare integrală sau parțială din bugetul public, precum și din alte surse legale, inclusiv din sursele partenerilor de dezvoltare, în baza programelor naționale, ramurale, regionale și ale agenților economici pentru dezvoltarea competențelor.

(3) Durata și conținutul programelor de formare profesională continuă destinate întreprinderilor mici și mijlocii vor satisface cerințele-cadru la nivel național pentru formarea profesională continuă.

(4) Programele de formare profesională continuă se realizează de către:

- a) instituțiile de învățământ de stat și privat abilitate în conformitate cu prevederile cadrului normativ;
- b) prestatorii de servicii de formare profesională naționali și internaționali autorizați în acest scop;
- c) instituțiile și agenții economici care au creat un sistem intern de formare profesională ce satisface cerințele cadrului legislativ de referință.

Articolul 16. Servicii de informare, asistență și consultanță

(1) În scopul desfășurării și dezvoltării activităților lor, întreprinderile mici și mijlocii beneficiază de servicii de informare, asistență, consultanță, dezvoltare tehnologică și inovare.

(2) Guvernul și autoritățile competente sprijină înființarea și dezvoltarea de centre și organizații ce oferă servicii de informare, consultanță, consiliere și instruire, prin intermediul identificării surselor de finanțare a unor programe și acțiuni destinate facilitării accesului întreprinderilor mici și mijlocii la aceste servicii.

(3) Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii susține dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii în conformitate cu prioritățile Guvernului, stabilite în strategiile și programele de dezvoltare a sectorului întreprinderilor mici și mijlocii.

Articolul 17. Încurajarea inovațiilor și internaționalizarea întreprinderilor mici și mijlocii

(1) În vederea fortificării capacității tehnologice a întreprinderilor mici și mijlocii și sporirii implicării acestora pe piețele internaționale, autoritățile competente:

a) facilitează dezvoltarea relațiilor dintre întreprinderile mici și mijlocii și mediul de cercetare, inclusiv prin dezvoltarea de programe și instrumente speciale;

b) facilitează implementarea de către întreprinderile mici și mijlocii a tehnologiilor și produselor noi, dar și a altor tipuri de inovații, în special bazate pe tehnologia informației și comunicațiilor;

c) acordă suport întreprinderilor mici și mijlocii prin susținerea capacității de cercetare și inovare a acestora;

d) stimulează și facilitează dezvoltarea cercetării în interiorul întreprinderilor mici și mijlocii;

e) de comun acord cu Academia de Științe a Moldovei, elaborează și implementează programe de cercetare în folosul întreprinderilor mici și mijlocii;

f) facilitează dezvoltarea infrastructurii de suport al inovării pentru întreprinderile mici și mijlocii, inclusiv parcuri științifico-tehnologice și industriale, parcuri din industria tehnologiei informației, incubatoare de inovare și afaceri, laboratoare de cercetare, platforme de producere, companii de consultanță etc.;

g) facilitează, prin intermediul clusterelor, cooperarea întreprinderilor mici și mijlocii cu întreprinderile mari;

h) dezvoltă instrumente de promovare și internaționalizare a întreprinderilor mici și mijlocii atât în cadrul organizațiilor regionale, cât și al acordurilor bilaterale;

i) promovează dezvoltarea competențelor întreprinderilor mici și mijlocii în domeniul de cercetare și inovații pe baza accesului simplificat la infrastructura publică de cercetare, utilizarea serviciilor de cercetare și dezvoltare, recrutarea unor specialiști calificați și instruirea angajaților.

(2) Academia de Științe a Moldovei, în calitate de instituție publică pentru cercetare-dezvoltare, susține activitatea de cercetare-dezvoltare desfășurată de întreprinderile mici și mijlocii prin:

a) stabilirea ca obiectiv prioritar, în cadrul Strategiei naționale de cercetare-dezvoltare, a cercetării în folosul întreprinderilor mici și mijlocii;

b) prevederea accesului întreprinderilor mici și mijlocii la programele de cercetare și finanțare din mijloace publice, fără îndeplinirea condițiilor de acreditare, în cazul realizării activității inovaționale bazate pe cercetări științifice;

c) finanțarea cu prioritate, din sumele prevăzute în bugetul propriu pentru realizarea proiectelor și programelor în domeniul cercetare-dezvoltare destinate întreprinderilor mici și mijlocii;

d) asigurarea contractării cu prioritate a tematicii solicitate de întreprinderile mici și mijlocii de către unitățile și instituțiile din sistemul național de cercetare-dezvoltare;

e) finanțarea cu prioritate a proiectelor de cercetare-dezvoltare care au ca obiect teme cu aplicabilitate imediată, solicitate de întreprinderile mici și mijlocii din sectorul industrial;

f) organizarea de conferințe cu participare internațională, la care întreprinderile mici și mijlocii care desfășoară activități inovatoare să participe cu lucrări științifice, în vederea stabilirii de obiective ce vor fi incluse în programele naționale anuale.

Capitolul IV DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 18. Responsabilități privind aplicarea legii

(1) Autoritățile competente:

a) sînt responsabile pentru implementarea prezentei legi în domeniile lor de reglementare;

b) prezintă Ministerului Economiei anual, pînă la 1 iulie, un raport privind situația și dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii în domeniul lor de responsabilitate.

(2) Ministerul Economiei:

a) determină tipul și anvergura măsurilor de implementare a prevederilor prezentei legi, precum și premisele și procedurile de implementare a acestora;

b) delegă autorităților și instituțiilor publice subordonate, sarcina de implementare a unor măsuri concrete;

c) prezintă Guvernului anual, pînă la 1 septembrie, un raport privind situația și dezvoltarea sectorului întreprinderilor mici și mijlocii în economia națională.

Articolul 19. Dispoziții finale și tranzitorii

(1) Prezenta lege intră în vigoare la expirarea a 90 de zile de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) Prevederea de la art. 6 alin.(6) din prezenta lege se aplică și întreprinderilor fondate anterior intrării în vigoare a prezentei legi.

(3) În termen de 180 zile de la data intrării în vigoare prezentei legi, Guvernul:

a) va prezenta Parlamentului propuneri de aducere a legislației în concordanță cu prezenta lege;

b) va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.

(4) La data intrării în vigoare a prezentei legi, Legea nr. 206-XVI din 7 iulie 2006 privind susținerea sectorului întreprinderilor mici și mijlocii se abrogă.

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul Legii cu privire la întreprinderile mici și mijlocii

În condițiile unei piețe cu o concurență puternică, întreprinderile mici și mijlocii (IMM-uri) dispun de abilitatea de a reacționa flexibil și de a se adapta rapid la schimbările economice ciclice și structurale.

Din acest punct de vedere, un sector al IMM-urilor bine dezvoltat poate contribui la fortificarea stabilității și creșterii macroeconomice din țară. Statisticile din majoritatea țărilor membre ale Uniunii Europene relevă că IMM-urile predomină absolut în economie, reprezentând peste 99% din totalul întreprinderilor, furnizând locuri de muncă și având ponderi substanțiale în obținerea PIB-ului, de regulă, între 55% - 83%.

Rolul central al IMM-urilor a fost recunoscut de către Comisia Europeană prin adoptarea în anul 2008 al unui cadru amplu de politici pentru întreprinderile mici și mijlocii.

Din aceste considerente, Comisia Europeană prin Comunicarea către Consiliu, Parlamentul European, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor din 25.06.08 „Gândiți mai întâi la scară mică”: Prioritate pentru IMM-uri, în „Small Business Act” pentru Europa” menționează, în mod expres, necesitatea eficientizării activității agenților economici, promovării unei culturi antreprenoriale și creării unui mediu propice dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii prin stabilirea a 10 principii de dezvoltare.

Guvernului Republicii Moldova, prin programul său de activitate, și-a asumat angajamentul de a consolida cadrul juridic și instituțional necesar pentru promovarea integrării europene.

Astfel, prin prezentul proiect Ministerul Economiei propune ajustarea cadrului legislativ național la principiile europene în domeniul dezvoltării sectorului IMM.

În Republica Moldova, sectorul IMM-urilor constituie în prezent 97,4% din numărul total al întreprinderilor din țară. Numărul persoanelor care activează în cadrul acestora constituie 56,2% din numărul total de angajați. Veniturile din vânzări ale întreprinderilor mici și mijlocii în anul 2014, au constituit 33,4% din totalul pe economie. Ponderele IMM-urilor în PIB este de 32,2%.

Analiza unor indicatori economici ai sectorului IMM în perioada 2010-2014 (majorarea veniturilor din vânzări, scăderea numărului IMM-urilor care înregistrează pierderi, creșterea profiturilor) denotă, că IMM-urile moldovenești au trecut la o nouă etapă, cea de investire în propria dezvoltare, de modernizare și inovare.

Prin Hotărârea Guvernului nr. 685 din 13 septembrie 2012, Guvernul Republicii Moldova a aprobat Strategia de dezvoltare a sectorului IMM pentru anii 2012-2020 prevederile cărei sunt în totalitate conforme Strategiei Naționale de Dezvoltare a Republicii Moldova 2012-2020 (prioritățile „business cu reguli clare de joc”; „acces la finanțare”; „educație”). Una din direcțiile prioritare ale Strategiei de dezvoltare a sectorului IMM, este optimizarea cadrului normativ de reglementare la necesitățile IMM-urilor, în urma ajustării căruia vor fi reduse barierele administrative și costurile regulatorii pentru IMM-uri dar și va fi actualizat cadrul legal al acestora.

Prin urmare, a fost elaborat proiectul noii legi „Cu privire la întreprinderile mici și mijlocii”, care stabilește cadrul legal al întreprinderilor micro, mici și mijlocii și măsurile de stimulare a creării și dezvoltării acestora, având drept scop promovarea dezvoltării durabile a IMM-urilor, prin îmbunătățirea mediului juridic și economic, în care acestea sunt create și funcționează.

De asemenea, proiectul legii are ca obiectiv asigurarea și creșterea competitivității și performanțelor întreprinderilor micro, mici și mijlocii, precum și facilitarea ajustării la timp cu schimbările economice și tehnologice.

Proiectul legii conține patru capitole:

Capitolul I „Dispoziții generale” definește obiectul, scopul, obiectivele și sfera de reglementare a legii. În acest capitol se regăsesc și noțiunile de bază în sensul prezentei legi, unele dintre care apar pentru prima dată în legislația țării.

Capitolul II „Caracteristicile întreprinderilor mici și mijlocii” definește și clasifică întreprinderile mici și mijlocii, stabilește statutul și particularitățile acestora.

Inovator pentru Republica Moldova, acest capitol propune crearea Consiliului Consultativ pentru IMM-uri, care va avea drept sarcină, analiza competitivității sectorului, dezvoltării competențelor și spiritului antreprenorial și înaintarea recomandărilor pentru îmbunătățirea

mediului de afaceri. Crearea Consiliului nominalizat, corespunde practicilor țărilor UE și va duce la atragerea participativă a sectorului privat și asociativ în procesul de perfecționare a cadrului legislativ și normativ al IMM-urilor fiind instituit ca platformă de dialog între aceștia și autoritățile publice.

De menționat că, recomandările Comisiei Europene, cer implicarea cât mai activă a Guvernului în elaborarea politicilor eficiente întru dezvoltarea sectorului IMM-urilor, aducerea acestora în concordanță cu prevederile recomandării Uniunii Europene nr. 2003/361/CE. Concomitent, în cadrul Negocierilor dintre Uniunea Europeană - Republica Moldova (Non-paper - 25B-100427), a fost recomandată îmbunătățirea cadrului administrativ și legal al Republicii Moldova pentru IMM-uri, pe baza implementării în Republica Moldova a legii europene a IMM-urilor "Small Business Act for Europe", care prevede că un asemenea Consiliu urmează a fi considerat drept o posibilitate de care dispun antreprenorii, de a contribui la un cadru legal mai favorabil întreprinderilor, consolidând cooperarea între ele și constituirea de rețele asociative.

Capitolul III „Politici de susținere a dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii” stipulează acțiunile de susținere de către stat a sectorului IMM. În premieră pentru IMM-uri, proiectul noii legi conține prevederi vizând stimularea activității de cercetare - dezvoltare și inovare, formarea profesională, programele de stat și instrumentele de susținere a dezvoltării IMM-urilor, serviciile de informare, asistența și consultanța pentru IMM, educația antreprenorială și formarea profesională continuă, precum și delimitarea exactă a responsabilităților și drepturilor tuturor factorilor implicați în elaborarea și implementarea politicilor și programelor de susținere a întreprinderilor mici și mijlocii.

Susținerea financiară a IMM-urilor în primii ani de dezvoltare printr-o corelare optimă a direcțiilor de finanțare a Programelor de stat, va da un nou imbold în dezvoltarea multilaterală a sectorului și, către anul 2020, va putea atinge creșterea numărului IMM-urilor la 1000 de locuitori până la 25, creșterea numărului de angajați în cadrul IMM-urilor până la 65% și a ponderii de 38 % a IMM-urilor în PIB.

De asemenea, acest proiect de lege prezintă stipulări privind controlul de stat al întreprinderilor mici și mijlocii care prevăd că, pe parcursul a trei ani de la înființarea întreprinderilor în cauză, acesta va avea caracter consultativ și nu se va solda cu sancțiuni, cu excepția cazurilor de constatare a infracțiunilor (legislația penală). Se aplică sancțiuni prevăzute de lege pentru încălcările constatate, doar în cazul în care aceste încălcări nu au fost înlăturate conform prescripțiilor emise de organul de control (după 6 luni de la prima prescripție).

Capitolul IV „Dispoziții finale și tranzitorii,” cuprinde prevederi vizând modalitatea de intrare în vigoare și punere în aplicare a actului legislativ, precum și obligațiile autorităților responsabile.

Prin ameliorarea cadrului de reglementare aferent întreprinderilor mici și mijlocii se va obține nu numai creșterea numărului de întreprinderi mici și mijlocii, dar și viabilitatea acestora, precum și creșterea ponderii în PIB de cel puțin 38% în următorii ani. Poate fi evidențiat, că proiectul include soluții juridice care vor facilita procesul pregătirii sectorului IMM pentru a face față eventualelor provocări de competitivitate ca urmare a stabilirii zonei de comerț liber cu UE.

Ținem să menționăm că, proiectul legii cu privire la întreprinderile mici și mijlocii a fost consultat și expertizat de către experții europeni (Comisia Europeană - proiectului PCA „Suport pentru implementarea acordurilor RM-UE”; GIZ - proiectul implementat de Organizația Independentă de Consultanță Economică „Berlin Economics” și Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică - OCDE) și, este rezultatul numeroaselor consultări cu societatea civilă și mediul de afaceri.

În conformitate cu Legea nr.235-XVI din 20.07.2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător și Legea nr. 780-XV din 18 iulie 2003 privind actele legislative, a fost elaborat documentul de analiză a impactului de reglementare (AIR) al proiectului de lege care, a fost avizat pozitiv de către grupul de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător.

Viceprim-ministru,
Ministru

Octavian CALMIĆ